

William Jokinen

Tuhande aastane riik
ja
Koogi sõda

Eestistanud ja wälja annud J. P.

K. Ü. „Külwaja“ trükk, Keilas.

William Jokinen

Tuhande aastane riik

ja

Koogi sõda

~~ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. LEOKE~~

Eestistanud ja välja annud J. P.

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

SE 3767

Fr. R. Kreutzwaldi
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

43812

Keilas 1924

Trükitud R. Ü. „Külwaja“ trükikojas

Gesfõna.

Räesolew raamatukene on saanud ülesandeks käsitada kõige tähtsamat probleemi. Ta tahab walguse kiireid heita terve inimkonna igawese tulewiku peale. Sellepärast ei ole imekspanna, kui ta lugeja humitust ja tähelepanu iseäralikult kõita püüab. Praeguse maailma ajajärgu lõpu kohta rääkides, käskis meie Õnnistegija tundemärke tähele panna wiigipuust: kui tema oksad juba pungas on ja lehti ajawad, siis peab sui ligi olema. (Matt. 24: 32.) Igaüks, kellel wähegi seletaja waimu film on ja kes meelega ei taha hooletumalt ja ükskõiklaselt, nagu umbkottis elada, järeldab seda, et Piibli raamatus leiduwad Jumalikud ettekuulutused ja ilmutamised ajaloolikude sündmustega kooskõlas täide lähewad. Prohwet Taanielile öeldi kohe, et lõpu ajal saawad paljud neid ettekuulutusi läbi uurima ja mõistmine läheb suureks. (Taan. 12: 4.) Kristuse jälletulemise ja tuhande aastase riigi küsimused on uskliku rahwa keskel 19. aastasajast saadik ikka sagedamalt ja tõsisemal kujul hakanud päewakorrale ilmuma. Umbes 45 aasta eest ilmusid ajaloo ja usuteaduse professor inglase H. Grattan Guiness'i sülest kõiges kultuur maailmas kuulsaks saanud raamatud: „Meie ajawanaduse läheneu ots ajaloo, prohwetikuulutuse ja teaduse walguses“ ja „Kuninga Messia ja Tema 1000-aastase riigi tulek maa peale.“ Teadlane Guiness jõuab oma igakülgse uurimise tagajärjel isegi selgusele, et Jeesuse Kristuse teistkordne maapeale tulek ja Tema poolt asutatawa 1000-aastase riigi alguse aeg langeda umbkaudselt 1933 a. peale. Umbes samasugusele järeldusele on tulnud ka mitmed teisedki uurijad. Selle seisukoha järele peaks wiimane „suure wiletsuse“ ja ühtlasi ka elawate tõsiusklikkude tagakiusamise aeg algama juba paari —

kolme aasta pärast, sest uurijate andmetel tuurida see umbes 7 aastat, lühendusega teatud mõrra nende pärast, kes äravalitsetud on. (Matt. 24: 21—25.)

Nende aastaarwude tõelikkust ja täpsust ei taha käesolew raamatukene üleüldse otsustada, waid jätab selle ajamääramise küsimuse healmeel el Taewa Isa enese hooleks, millal Ta oma Püha Pojale Jeesusele Kristusele käsku annab maa peale kuningaks ilmuda, olgu see tähendatud aastal wõi pisut warem, ehk hiljem. Piiblit ja ajalugu wõrreldes ja filmas pidades iseäranis wiimaste aastate sündmuse, milliste kohta täielik ajalugu praegu alles weel kirjastamata, wõib iga tõsine järeilmõtteleja ristiinimene aga täieõigusega öelda ja laulda: „See aeg on ligi, ukse ees, mill' Kristus tulla jõuab.“

Selle raamatukese kirjanik, meie usklike ringkondes tuntud Soome ewangelist William Jokinen on taewa Jumalalt armu ja walguft saanud lihtsalt ja arusaadawalt kirjeldada Kristuse tulemisele eelduwaid eriaastmeid ehk sündmuste järkuft, piibli walguftel äranäidates, misjugufted ristiinimesed saawad osa esimesest ülestõusmisest ja Tallepulmadest, misjugufted rumalate neitsidena **suure wiletõuse** maha jäetakse, misjugufted saawad osa 1000-aastast riigist ning uuest taewast ja maast, kuidas ja misjugufted üle Jumal kohut saab pidama j. n. e.

Rahjuks ei ole paljudel inimestel ja ifegi usklike peaaegu mingisugust arusaamist tulewaste sündmuste kohta. Sellepärast saagu see raamatukene omis lühidais kokkumõtetud mõtetes äratada ristirahwa keskel tahtmist jügawamaks ifeseiswaks piibliuurimiseks ja Kristuse tulemise wastu hoolega walmistamiseks.

Cestistaja ja wäljaandja Jaan Peipman.

Tallinnas, mai kuul, 1924 a.

Igawene päew.

Meie aegsed inimesed lähenewad kõige suurematele sündmustele. Armu ajajärk, Mis algas Kolgatal, on lõppemas, ja uued ajajärgud ligenewad igapäewaga. Maailm ei pane seda tähele, aga need, kes Püha Waimu abil uurivad pühi kirju — piiblit, mõistawad, mis on tulemas.

„Palju peawad saama puhastatud walgeks tehtud ja sulatatud, aga hõelad teewad hõelust ja ei ükski, kes hõel on, ei wõta seda mõista, aga mõistlikud mõistawad küll“ (Taan. 12:10). Mitmed pikad ajad on prohwetlikud ettekuulutused olnud kinnipandud ja arusaamatud, ei mitte ainult uskmatuile, waid isegi tõjistele usklikkudele. Taanieli raamatut ja Ilmutamise raamatut on alles wiimseil aegul hakatud mõistma usklikkude keskel.

Ja mispärast siis nüüd?

Just sellepärast, et näiteks, Taanieli raamatut ei ole antud mõista enne seda aega. Taanielile öeldi: „Aga sina, Taaniel, pane sõnad warjule ja pane raamat pitseriga kinni, kunni aeg otja saab; siis wõtawad paljud neid läbi ajada ja tundmine läheb suureks.“ (Taan. 12:4.)

Näitab, kui oleks olnud Taanieli raamat esimesele ristikoguduselegi kinni pandud just sellepärast, et selle täideminemise aeg ei olnud weel kätte jõudnud. Meie teame et esimesed ristiinimesed suure igatsusega ootasid Jeesuse tagasitulemist ja kui neile oleks seletatud Taanieli raamatut, mis tõendab, et Jeesuse tulemine on alles meie päewil, siis oleksid nad, Jeesuse

tulemise ootamises, allarõhutatud meeleollu wõinud sattuda.

Taanieli raamatus räägitakse „kaugeist päiwist.“ „Ja nägemine õhtust ja hommikust, millest räägiti, on tõsi, aga sina hoiu seda nägemist saladuses, sest see puutub kaugeisje päiwisje“ (Taan. 8: 26 — Soomekeelse piibli tõlke järele).

„Mine Taaniel, sest sõnad on warjule ja pitsferiga kinni pandud, kunni lõpu ajani“ (12: 9 Soome tõlge). On see siis ime, et prohwetlikku sõna ei ole mõistetud? Ta on olnud Jumala pitsferiga kinni.

Aga nüüd on see aeg kätte jõudnud.

Ilmutamise raamat kirjutati umbes 600 aastat pärast Taanieli, aga Johannesele ei öeldud enam „pane see raamat kinni,“ waid öeldi: „Ära pane mitte pitsferiga kinni selle raamatu prohwetikuulutamise sõnu, sest et aeg ligi on“ (Jlm. 22: 10). See sõna läheb hästi kokku Taanieliga, kes ütleb, et lõpu ajal mitmed seda uurivad ja mõistmine läheb suureks.

Nüüd wõime oma piibli lahti teha ja paludes seda uurida, sest ta ei ole enam pitsferiga kinni, waid Püha Waimu läbi awatud. Ärgu keegi olgu enam hooletu ehk ükskõikne ja ärgu õelgu: „Ta on nii sügaw, et mina ei wõi temast aru saada!“ Pühi uni filmist ja tolm piibli pealt ja lasse põlwili kui oma piibli lahti teed ja sina mõistad siis teda tõesti. Nüüd öeldakse: „Õnnis on see, kes sellesinatse raamatu prohwetikuulutamise sõnu peab.“ (Jlm. 22: 7.)

Taaniel nägi palju waewa, enne kui sai ilmutuse lõpu aja kohta ja kui ta poleks waewa näinud, ei oleks meil Taanieli raamatut olemas. Tema leinas kolm nädalat; ei sõõnud õrna rooga, waid paastus. Siis tuli taewalik olewus Taanieli juure ja rääkis temaga. Kui Taaniel seda kuulis, wajus ta filmili maha. Aga see hiilgaw olewus ütles Taanielile:

„Ära kardata, Taaniel, sest esimesest päewast, kui ja andsid oma südame tähele panna ja ennast waewata

oma Jumala palge ees, siis mõeti su sõnu kuulda ja mina olen tulnud su sõnade pärast (10 : 12).

Meie rõõmustame, et oleme mõinud tulla suure ilmamere rannale ja otsida selle põhjast kallimaid pärlid. Jumala sõna on niisugune ookean, millest Püha Waimu abiga aina leiame uusi ja uusi väärtuslikke pärlid.

Misugune on siis meie tulewik?

Muistsel hädaajal kuuldus vägem hüüdmine Seirist Jisraeli wahimehele:

„Wahimees, ons palju weel ööd (Jes. 21 : 11).“

Ja sarnane hüüdmine on weelgi nüüdsel häda ajal kuulda Jeesuse ootajate leerist. Neile antakse sõnas auline ja trööstirikas wastus: „**Dö on lõpemas ja warsti koidab igawene päew.**“ Seepärast ei tarwitse Jumala omadel alla wajuda kurbtusse, waid nad mõiwad üles waadata selle päewa peale, mis ju selgesti koidab teinepool waewade ööd.

Nüüd waatame lühidalt

Jssanda tulemise märke.

Enne kui Jeesus läks üles oma auhiilgusse, rääkis Ta jüngritele enese tagasitulemisest. Ta lubas omaksed ka wiia sinna, kus Tema ifegi on. Seda Jeesuse tagasitulemise töotust awaldasid inglid Kalilea meestele, kes waatasid pikifilmi taewa poole, pärast Jeesuse ülesminemist (Ap. teg. 1 : 9—11). Aga enne Tema jälletulemist pannakse tähele aja märke, mis teatawad, et Tema on tulemas. Muude seas räägib Jeesus Matt. ew. 24. peatükis, et Tema tulemise märkide hulka kuuluvad: Wale õpetajad, sõda ja jutud sõjast, nälja häda, katk, maawärisemine, Jumala rahwa tagakiusamised, ülekohtu salaasja awalikuks saamine ja mitmete armastuse külmenemine. Enne neid ütleb Jeesus:

„Katsuge, et ükski teid ära ei eksita“ ja jätkab (Matt. 24 : 4—5). Sest palju tulewad minu nime peale ja ütlewad:

„Mina olen Kristus.“

„ja wõtamad palju ära eksitada.“ Weel kinnitab Tema, (24: 23—24) et „wale-kristused“ ja „wale-prohwetid“ saavad tõusma. Kui siis keegi teie wastu ütleb; Waata, siin on Kristus, ehk: seal, siis ärge uskuge mitte. Sest wale-kristused ja wale-prohwetid tõusewad üles ja teewad suuri imetähti ja ime-tegusid, et nemad saaksid eksitada ka neid, kes ära walitsetud, kui see wõiks sündida. Wõime oletada, et siin tähentakse „wale-kristuse“ all „Antikristuse“ (wastkristuse) esinemist, kes tõuseb mõnes maas, Euroopas, Aastias ehk Ameerikas, kellest järgnewais riikides rohkem ja „wale-prohwetide all“ Antikristuse (wale-kristuse) apostleid, kes tema õpetust laiali laotawad ja püüawad tõendada, et Antikristus ongi see Kristus, keda ristiinimesed ootawad tulema. Antikristus ise, näib, awalikkuse ette ilmuwat kustki „kõrbest“ ehk „kambrist“ see tähendab — **saladuses**, kui „suur maailma õpetaja“. Ja tema apostlid ütlemad: „Seal on ta nüüd juba ilmunud“ ja sealt kostab hüüdmine: „Siin ta on“

Agas mis ütleb Jeesus? „Seepärast kui nemad teile ütlemad: „Waata, tema on kõrbes“, ärge minge mitte wälja, ehk „waata tema on kambrites“, siis ärge uskuge (Matt. 24: 26).

Jssand Jeesus ei tule mitte salaja, waid awalikult. Agas mitmetele tuleb Ta küll nii äkitselt, ja ootamata, kui waras öösel. Sest nii kui wälk tõuseb hommiku poolt ja paistab õhtu poole, nõnda peab ka Inimese Poja tulemine olema (Matt. 24: 27).

Mõned mõtlewad Jssanda tulemise esimese järgu sündiwat saladuses, kui Ta oma koguduse maa pealt üles pilwedesse tõmbab ja et usklikud on siis kadunud salaja, aga eelpool öeldud Jeesuse sõnade põhjal, usun mina, et see sünnib awalikult. Inimesed wõiwad teada saada kõik Jeesuse tulemise astmed, ehk järgud. Maailmale on Jeesuse tulemine ehma-

tujeks, ehk paelaks, mis tuleb ootamata. Aga ärkwel olijad ristiinimesed õpiwad wiigipuust, millal suwi tuleb (Matt. 24 : 32). Neid Jeesuse hoiatusi lugedes, ei wõi jätta nimetamata üht, filmapaistwamaisi õpetustest, mis ka ette kuulutab, wale-kristuse (Anti-kristuse) rutulist tulemist. See uus õpetus, mis kan-

naab ilusat nime

ARKHIIV
RAAMATUKOGU
H. LEOK

„Homniku tähe süsteem“,

on wale-kristlik tegewus, sest temas näeb iga ärkwel olem, Püha Waimu saanud Jumala inimene, ekstituse waimu.

See õpetus alustati Benaresi linnas, Indias 11. jaanuaril 1911. a. ja on nüüd juba laialt pinda leidnud. Ta on teosoofoide õpetusest alguse saanud ja ongi termelt teosofistide juhatusel all. Aga nad õpetawad targasti, et see liikumine ei ole ainult teosoofoiline korraldus, waid sellesse tahetakse koondada kõik need, kes soowivad ja usuvad mingisuguse **wägewa õpetaja** rutulist maa peale tulemist, waatamata kellegi usutunnistuse ehk mõtte kaldumise peale. (E. A. Bodhouse: „Homniku tähe süsteem“ lehek. 7.) Ei ole tingimata nõutaw teosofistide seltsi ühiste põhimõtete heakstunnistamine, on sest küll, kui aga ainult, „Homniku tähe“ ühingu liikmeks astutakse.

Nii ilusate järeleandmistega kaswatatakse seda wale-kristuse ootajate hulka ikka suuremaks ja lubatakse usu wabadus kõigile, olgugi et heaks ei arwata meie pattude pärast Kolgatal kannatanud Jeesust. Seda kristust, kes ei ole meie patu wõlga Kolgatal maksnud ega ole wõinud maailma lunastada, ei ole meil waja uskuda, kuigi temale ka „armastuse isjand“ nimeks antakse. Teosoofid ongi juba pildistanud selle enda uue kristuse, mis sarnaneb harilikku Kristuse pildiga. Isegi on see õpetus läinud nii pikale, et ütlewad selle „suure õpetaja“

olewat ju maailmas. Tema awalikuks saamist oode-
takse teosofistide kirjaniku Anny Besant'i kasupojas,
kelle nimi on J. Krischnamurti ehk

Alchone.

Selle India poisi isikusse peaks, nende armamise
järele, uuesti kehastuma Kristus, kes imetegusid teeb;
tema kannab nime isand „Maitreeja“, mis tä-
hendaks nende keelt — Kristus. Nõnda antakse
Antikristuselegi ilus nimi, niisanuti, kui muilegi
wale-kristustele. Seda olen jutustanud ainult üheks
näituseks. Mina ei ole kindel sellepeale, kas sest
poisist tuleb Antikristus, wõi mitte, küll aga näen
Jumala sõna walgusel, et kõik sarnased liikumised
wale-kristuse peatset ilmumist tähendawad, ja temale
teed walmistawad.

Sina, Kolgata Jeesuse uskuja, kui saad kuulda,
et kuskil, olgu see Indias wõi mujal, on tõusnud
kristus, siis ära usu teda mitte õigeks Kristuseks.
Kristus ei ole mitte kõrbes Indias. Seepärast
hoia sarnaste eksiõpetuste eest.

Pea tuleb haawatud Jeesus, kelle käsib ja jalus
on weelgi naeltesemed näha ja Tema tõmbab omas
tulemises suure wäega oma pruudi üles pilwedesse, sest

Maa peab puhastatama

tuhande aastase riigi jaoks. Mitmes kohas maail-
mas on alganud suur wiletsus mis on juba siis,
kui Kristus tuleb pruuti üles wõtma, kuid kõige
suurem waewa aeg on siis, kui Jumala omad on
ülewal pulmas ja „Antikristus“ möllab maa peal.
Kristuse tulemise esimese astme järele algab Anti-
kristuse täieline meelewald, kui on kõrwaldatud see,
kes seda nüüd wiivitab (2. Tesj. 2 : 7) s. o. Kris-
tuse elaw kogudus maa peal, ehk „targad neitsid“.
Aga jamal ajal, kui Antikristus walitseb ja siia
maha jäänud usklikud mitmete uskmatutega feltis,

furmatakse, puhastatakse maad tuhande aastase riigi jaoks.

Aga pruut on siis juba pulma wiidud.

Kui korralik peremees on saanud wõõrad ja tema wõõraste tuba on mudane ja korratu, wiib ta, loomulikult, omad wõõrad teise tuppa niikauaks, kui tema kamber on koristatud. Niisamuti teeb meie Isfand omadele. Ta kutsub neid pulma peole seks ajaks, kui maad puhastatakse Jes. 26 : 20—21. Siis on maailmas **fuur waew!**

Maad puhastamine ei sünni hõlpsaste. Sellel suure waewa ajal on hirmsamaid sõdasid. Need on kõige lähedamas ühenduses Jeesuse tulemisega pühade jaatel Sümäele. Üks neist on Roogi sõda, mis peetakse just Palestiinas. See on täieline rööw-sõda. Teine sõda on lõpulik wõitlus pimeduse wägedega Harmagedoni legendikus, mis lõpeb pimeduse wõimuse ärawõitmisega. Sellest loeme Jlm. 19: 17—21. See pimeduse wägi seisab koos metfalifest, wale-prohwetist, maailma kuningatest ja nende sõjawägedest. Dr. Grattan Guiness arwab selle wõitluse kohta: kas see wõitlus saab olema hariliku sõja sarnane, wõi awaldub ta, nagu kindlamini wõib oletada, teaduslike ja sotsialistlike märsuna ewangeeliumi ja pühade usu wastu, seda meie ei tea; aga kurjuse wõimus murtakse ja häwitatakse ära, seda selgitab prohveti kuulutus. Et mingifugune riik alustataks, peab esiteks wastase wõim murtama; niikui Babiloni häwitus käib enne Talle pulmi, nõnda peab ka Antikristuse wägi ja wõimus ära häwitatama, enne kui Kristus-kuningas oma aujärjele tõuseb. „Metfaline“ — Paawstliku wõimukandja ja „wale-prohwet“ wõetakse siin kinni ja heidetakse tulejärwe, mis wääwliis põleb. (Jlm. 19: 19, 20.) Kurat ise seotakse kinni tuhandeks aastaks (Jlm. 20: 1—8). Seda ei panda weel tule järwe, nagu metfaline ja wale-prohwet, waid ta seotakse ahelatega kinni nagu hull koer. Nõnda on saatan

wangi mõetud tuhandeks aastaks, et ta ei saaks ühtainukestki eksitada. Neil aegul on ka Eseeek. 38 ja 39 p. ettekuulutatud Roogi sõda, sest see on viimase aja sündmustest. Eseeekieli 38 p. 8 j. loeme: „aastate viimisel ajal“ tuled ja sinna maale, mis mõõga käest on tagasi toodud“ ja 16 salmis: „Ja ja tuled mu Jisraeli rahwa vastu, kui pilwe maad katma; viimisel päewade ajal peab see sündima.“ Need mõlemad sündmused on teineteisega läheduses, sest mõlemad lähewad täide viimseil lõpu päiwil, võimalik, et ühel ajal. Tõenäolikult näiwad need liitumat üheks suureks wõitluseks.

Kes on siis see Roogi sõjawäehulk? Lühidalt öeldes: See on paganarahwaste määratu juur sõjawägi. Siia kuulub palju eripaganarahwaid *) ja walitsejaid. Nad kuulutawad Palestiina juutidele sõda. Nad on ahnuse pimedusega löödud ja nõnda katsumad juutide rikkusi ära rööwida. Kui juudid elawad rahus Palestiinas, kus nad tagasitulles kodunenud, siis kuulutawad paganad neile sõja. Jeruusalemi piiratakse ümber. Peaaegu wõidetakse linn pealetungijate poolt, kuid samal ajal algab paganarahwaste sõjawägede täieline ärarahwitamine. See pealetungimine sünnib maapealse, ei mitte taewase Jeruusalemma vastu, nagu võib olla, mõned arwawad. Neist sündmustest loeme ka Sakaria raamatu 12—14 peatükkides ja need on täiesti kokkukõlas Eseeekieli 38 ja 39 peatükkidega. Sakaria raamat räägib ainult suurest juutide ärkamisest ja Jeesuse tulemisest, ühes pühadega Olimäele, neilsamul päiwil. Paganate sõjawägede käsi käib halwasti ses sõjas. Sakaria 12 pt. 4 salmis loeme:

„Sel päewal, ütleb Jehoowa tahan ma kõik hobused kohkumisega nuhelda ja neid, kes nende seljas sõidawad, hullumeelega, ja Juuda koja kohal tahan

*) Loe Eseeek. 39: 1—5. Arwatavaste wõtawad sellest sõjast osa ka wõrehimulised Euroopa rahwad.

ma omad silmad lahti teha ja kõik rahwaste hobused tahan ma pimedusega lüüa.“ (Soome keelne piibli tõlge.) Seda sõda ei wõi meie siiski mitte ära segada teise Roogi sõjaga, millest loeme Ilmut raamatu 20: 7—9. Nõnda teewad mõned pealiskaudsed piibli uurijad. Sõda, millest loeme Eseekeieli 38 ja 39 ja Sakaria 12—14 ptk. on enne tuhande aastast riiki, kuna see Roogi sõda, millest Ilmut. 20 p. 7—9 f. räägitud, pärast tuhande aastast riiki on.

Sellest wiimasest wõitlusest weel mõni sõna eel-pool. Nüüd tuleme tagasi weel selle Eseekeieli 38 ja 39 ptk. ettekuulutatud Roogi sõja sündmustesse, mis on waewa ajal, enne tuhande aastast riiki. Kui Juuda rahwas on suures ahastuses selle sõja ajal ja nende hirmsamad rüüstamisid on käimas, siis

Algab suur ärkamine

Juuda rahwa hulgas. See on ka maa puhastamine ja tuhande aastase riigi õnnistuse algus. Siis lähed täide Eseekeieli 37: 1—11 ettekuulutus kuivanud luude kohta. Eseekeiel sai näha Jisraeli kuivanud luudena orus ilma waimuta ja eluta. Ja neid oli palju. Ta kuulutas ette prohwetit wiisil ja kuivanud luisse tuli elu ja luu ühines luuga, suurt krabinat sünnitades. Aga waimu neis weel ei olnud. Jumal käskis prohwetit jälle kuulutada ja kui ta kuulutas, siis tuli luisse waim. Selle järele seisid nad oma jalgade peal. Nõnda sünnib Jisraeliga. See rahwas on siis väga ahastatud, aga mis kuuleme meie nende leerist? Wägawat palwe õhkamist! Ärkamise lained on tõusnud wägewaks, kui suur jõgi. „**Armu ja palwe waim on wälja walatud ärawalitsetud rahwa peale.**“ (Sak. 12: 10.) See on hiline wihm.

Sel ajal näib olevat juutide templi teenistus kõige hoolsamini käimas, ohwerdamistega ja altaritega. Aga siis näewad nemad igawest ohwrit Jeesust, keda nad on läbi pistnud ja wõtawad kaeb-

tuft teha Tema pärast nõnda, kui ühe ainsa lapse pärast kaebtust tehakse ja võtavad kibedasti nutta tema pärast, nõnda kui ühe esimese poja pärast kibedasti nutetakse (Sak. 12:10—11). Selle hulga vägem ärkamine on kui tuhande aastase riigi algmäng. Nad vaatavad üles läbipistetud Kolgata Jeesuse peale, ei mitte mõne „hommiku tähe kristuse“, ega „Antikristuse“ peale. Nemad näevad, mis nendegi patud on Jeesusele saatnud. Nad märkavad, et sellesamas Jeesuses on nende ohwer ükskord ja igavesti ohwerdatud. Ja vaatamine selle taevaliku Wanema kibeda kannatuse ja piina peale — äratab üles Jisraeli rahwa. Isegi kõige ilusamad moorajutlused ei aita midagi. Inimene peab ristilöödud Jeesuse Kristuse werist kannatust ära nägema, enne kui patt temale patuks saab.

Oh, et meiegi aegsed ewangeeliumi kuulutajad Püha Waimu wäes enam räägiksid ristilöödud Kristusest ja Tema kibedast kannatusest ja surmast. küllap siis ka rohkem tõsiheid ärkamisi sünniks.

Juuda rahwas tunneb ennast siis süüdi olevat oma Snnistegija surmast. Nad märkavad, et nemad on patused ja roojased, kes tarwitavad täielist puhastust. Sel päeval on Taaweti soul ja Jeruusalemma rahwal lahtitehtud allikas patu ja roojuse puhastamise tarwis (Sak. 13:1).

(Näib, et need ärkanud juudid, kes Püha Waimu saanud, teewad ka paganate keskel wägemat misjoni tööd. *) Siis walatakse wälja Püha Waim Joeli 3:28, 32. järele, weel suuremal määdul, kui esimesel Nelipühil. Nelipühil walati wälja Pühast Waimust aga nüüd — Püha Waimu täius. Siis läheb täide Sakar. 8:20—23.

*) Praegune armuõpetuse ajajärg on siis küll möödas, kuid kes wõib waielda selle wastu, et weel üks uus lühike misjoni ajajärg ei oleks Talle pulmade ajal enne 1000 aastase riigi algust, nende jaoks, kes weel iialgi ei ole tõsi ewangeeliumi kuulnud.

Nõnda puhastatakse maa ka ärkamise läbi. „Metsalise“ ja „waleprohweti“ tulejärwe heitmine ja saatana kinnisidumine on juba maad palju puhastanud. Siiski on suureks puhastuseks ka see Jisraeli hulgaline ärkamine. Juba vähemadki ärkamised on suuri muudatusi korda saatnud, mis teeb siis weel niifugune ärkamine, mis terve rahwa kaasa tõmbab!

Selle ärkamise järele pannakse wististe kõrtsid igaweste kinni, ja wangimajad tühjenewad, kui enam kurjategijaid ei ole. Rohtu asutuste järele ei ole tarwidust, sest Juuda rahwa keskel ei ole enam riidusid.

Ja see Roogi sõda saab äkilise lõpu.

Neid sõjawägede jätiseid matab Jisraeli sugu maad puhastades 7 kuud, nõnda loeme Eseekeeli 39 : 1—12.

Uga kuhu saawad siis sõjariistad?

Need põletatakse tuhaks tuhande aastase riigi algul. Siis ei ole Jisraeli linnade elanikkudel waja põletispuid seitsme aasta jooksul raiuda. „Ja Jisraeli linnade rahwas peawad wälja minema ja süütama põlema ja kütma sõjariistadega ja vähema ja suurema kilpidega, ambudega ja nooltega ja käsikeppidega ja piikidega; ja peawad nendega seitse aastat tuld tegema. Ja nemad ei pea mitte wäljalt puid tooma, ega metsast raiuma, sest nemad peawad tuld tegema sõja riistadega“ (Eseek. 39 : 9—10).

Siis tuleb

Jeesus Õlimäele

„ja kõik pühad Temaaga.“ Loe Sak. 14 : 4, 5.

Kes need pühad on?

Need on need pühad, keda Jeesuse tulemisega Tema wastu üles pilwedesse tõmmati. Suuremalt jaolt on need pagana-kristlased, siiski on nende hulgas ka juudikristlasi, kes enne **wawea aega** ümber

pöörjüd. Nad olid maa puhastamise ajal Talle pulmas, au sees.

Nad tulewad nüüd pulma peolt.

Ja kui Jsand tuleb pühadega, siis „Õlimägi ja-guneb kaheks, päevatõusmise ja päevaloojaminemise poole, väga suureks oruks, sest pool mäge langeb põhja poole ja teine pool lõuna poole.“

Rahwad põgenewad mööda maad laiali.

Nüüd peab Jumal ühes oma pühadega kohut, misjugune kohus on järjekorra järele neljas, sest piibel näitab, et on olemas seitse eri kohtumõistmist, ei mitte üksainus, nagu mitmed mõtlewad.

I. Kohus iga silmapilk, mis olnud juba wanaste ja kestab ka 1000 aastases riigis. 3. Mos. 10 : 2 ; 4. Mos. 11 : 33—34, 12 : 9—10, 16 : 31—35 ; 2. Kun. 1 : 10—12 ; Ap. teg. 5 : 5 ja 10. Jes. 65 : 20 ;

II. kohus — usklikkude pattude pärast a) siinses elus : Room. 8 : 6 ja 13 ; p. 6 : 23. Jak. 1 : 15 ; Ilmut. 2 : 22—23 b) pärast surma : 1. Peetr. 4 : 17—18 ; Ebr. 10 : 26—31 ;

III. kohus — usklikkude töö eest tasumõistmine : Luuk. 14 : 12—14 ; Matt. 20 : 8—10 ; Taanieli 12 : 3 ; 1. Kor. 3 : 13—15 ; Matt. 25 : 20—30 ; Ilmut. 22 : 12 ;

IV. kohus — rahwaste kohus : Ilm. 11 : 18 ; Joeli 4 : 12—14 ; Agai 2 : 22 ; Jer. 25 : 15—38 ; Jes. 51 : 22—23 ;

V. kohus — Paabeli — hooranaise (langenud kiriku) ja metsalise kohus : Ilm. 18 : 10—24 ; 19 : 1—3 ja 20 f. 17 : 1—9 ; 2. Tesf. 1 : 8—9 ; 2 : 12 ;

VI. kohus — langenud inglite kohus : Juuda 6 ; Ilmut. 20 : 10.

VII. Walge aujärje ehk wiimne kohus : Taan. 7 : 10 ; Ilmut. 20 : 11—15.)

See neljas kohus on rahwaste kohus ja see sünnib maa peal, ei mitte taewas. Roha üle kus see kohus peetakse, ei ole täpipealist selgust, kuna Josawati orus on siis küll kohus. Sellest IV. kohtust loeme Matt.

ev. 25 : 31, 32. Ja siin lahutatakse need ära, kes saavad tuhande aastase riiki! „Siis ütleb kuningas oma paremal käel olijatele: „Tulge tänna minu Isa õnnistatud, omandage see kuningriik, mis on olnud teile valmistatud maailma asutamisest saadik“ (Matt. 25 : 34 — Soomekeelse piiblitõlke järele).

Õiged omandavad tuhande aastase riigi õnnistused, sest tuhande aastase riiki ei saa mitte muud, kui ainult õiged.

Uga mis sünnib siis teistega?

„Siis võtab Tema ka võelda neile, kes pahemal käel on: „minge ära minust, teie äraneetud, igawese tulesse, mis on valmistatud kuradile ja tema inglitele.“ Matt. 25 : 41.

Pane tähele, et siin ei mõisteta mitte kohut furnute peale, nagu Ilmut. r. 20 ptk. räägitud „walgeaujärje“ kohtus, seepärast ei või neid mitte ühte segada. „Walgeaujärje“ kohus on pärast tuhande aastast riiki, aga see — enne. „Walgeaujärje“ kohtus mõistetakse kohut furnute peale, aga siin elavate peale. Samuti ei tehta siin mingisuguseid raamatuid lahti, nagu Ilmut. r. 20 ptk. „walgeaujärje“ kohtus sündis.

Seadus, mille järele kohut mõistetakse, on Matt. ev. 25 ptk. 40 ja 45 jalmides, nimelt — kuidas nad on Jeesuse omadega (Jumalarahwaga) ümber käinud. Ja Josawati orus — Joeli 4 ptk. 1, 2. ja 12, — kuidas nad on endid üles näidanud Juuda rahwa wastu. „Mis teie ei ole teinud neile vähematele, seda ei ole teie ka minule teinud.“ Ka juudid võivad olla need vähemad wennad.

Suur puhastus on nüüd sündinud ja Jumala pühad hakkavad Kristusega walitsema

Tuhat aastat maa peal.

Kui Jumal on puhastanud maa, ja kohuski on juba peetud, siis tõusevad furnuist üles suure waewa ajal äratapetud Jeesuse tunnistajad. Paneme hoo-

RAAMATUKOGU
H. LEOKE

lega tähele seda et need on ainult waewa ajal ära tapetud inimesed, kes ei wõtnud „metfalise märki“ ega uskunud Antikristuse sisse. Neilt wõeti ära kõik õigused, nii et nad ei saanud osta ega ka müüa ja tapeti ära märtritena, aga nüüd saamad nad Kristusega walitseda. Nad tõusid elusse ja walitsesid Kristusega tuhat aastat“ (Soome tõlge — Jlm. 20 : 4).

Ka see rahwa hulk, kes suure wiletsuse ajal tunnistuse sõnade pärast armati metfalise (Antikristliku wõimu) wiha järelduffel igaweste ära häwitatud olewat, on nüüd esimesest ülestõusmisest osa saanud pühadega ühinenud.

Muud surnud on surmawallas kogu tuhande aasta kestuse aja, ega tõuse mitte elusse, pattu laiali laotama sel õnnistatud ajal. Surnutena ei ole neil ihusid, millega wõiksid pattu teha. (Jlm. 20 : 5.) Nõnda ühineb järgmine päästetute rühm (kaasfulased weretunnistajad) pruut-kogudusega tuhande aastase riigi algul. Aga see sama järgmine hulk, kes mitte Talle pulma ei saanud, pidi käima hirmsast wiletsusest ja kitsikusest (suure waewa ajast) läbi.

Meie wõime käsitada, et Jlm. 7: 9—17 kujutatud „hulk“ kuulub sellesama järgmise rühma hulka. Esiteks märgitakse (3, 4 salm) Jumala fulased, kes on juudid. Siis muud rahwad, kes päästeti wiletsuse ajal. See oli suur hulk. Ja nad tulewad sellest „suurest wiletsusest“ (Jlm. 7: 14.) ja on omad riided pesnud ja Talle weres walgeks teinud. Siis, kui Jeesus tuli pilwedele ja wiis oma pruudi pulma, ei olnud nemad walmis. Nende riided ei olnud weel walgeks pestud. Neil puudus midagi, ehk õligi lampidest j. n. e. mispärast nad pidid jätama maa peale „suure wiletsusesse“. (Tuleb tähendada, et kõik Jumala rahwas peawad „mitme wiletsuse“ läbi Jumala riiki minema, kunagi mitte selle „suure wiletsuse“ läbi.)

Rahtlemata jäetakse siia maha kristlased wäga

kurvastama, kui näewad, et neile ei antud osa pulma õhtusöömaajast, olgugi, et neil ei puudunud kristlik usutunnistus, mis mitmete kenade usukommetega oli kaunistatud. Ei arwatud eestõiguseks ega teenuseks ka seda, et nad ühe, ehk teise nime- lise ristiusu kiriku ehk koguduse ausad liikmed olid, nagu nemad seda lootsid. Siis saavad kõige leige- madki kristlased wägewamat ärkamist. Jumalad neitsid ärkasid alles siis, kui pulmakoja ukseid lukku pandi. Selle järele algas riiete pesemine ja wal- gekes tegemine. Kõik oma õigus paistis tühisena ja kõlbmatuna, kui määrdinud riie. Ei aidanud „ris- timise seadused,“ ega „Pühaõhtusöömaajal“ (armu- laual) käimised midagi. Oleks pidanud olema Talle weres puhtaks pestud. Nüüd jäi weel nende ainu- keseks lepituseks ja eestkostjaks werine pattudekandja Tall ja Tema risti puu peal ärateenitud õigus.

Aga selle „suure wiletsuse“ järele koidab neile tuhande aastase riigi selge päew. „Seepärast on ne- mad Jumala aujärje ees ja teenivad teda ööd ja päewad tema templis ja kes aujärjel istub, wõtab nende üle warjata (Jlm. 7: 15). See on tuhande aastase riigi ajal, ei mitte pärast seda riiki, uudes Jerusalemmas, sest seal „ei nähtud templit“ nagu Jlm. 21 p. 22 s. üeldud. Nõnda on ne- mad nii hoolsateks Jumalateenijateks saanud, et koguni ööd ja päewad Teda templis teenivad, ei enam kord ehk paar korda nädalas.

„Ja Jumal wõtab kõik filmapisarad nende filmist ära pühkida“ (Jlm. 7: 17). Nende sõnade puhul wõime oletada, kui palju on see rahwa hulk pisaraid walanud „suure waewa ajal,“ kui nende filmad weel tuhande aastase riigi hommikulgi pisaratest märjad on. Aga, nagu kirjutatud on, pü- hib Jumal kõik pisarad nende filmist ära. „Tall peab kui karjane neid hoidma“ ja isegi „elawa wee allikate juure juhutama.“

Oh mis auline aeg! Kui juba tuhande aastases

riigis on nii õnnis põli, mis siis veel „uues taewas,“ ja „uuel maal“ millest eelpool enam räägime!

Sina Jeesuse uskuja hing! Ole hoolas pühitsust taga nõudma, et sind leitakse walmis olevat põlema lambiga ja õlitagawaradega ootajate hulgas, et mõiksid esimesest ülestõusmisest osa saada! Nagu tähendamise sõnas „kümnest neitsist“ näeme, jäid **pooled usklikud** Jeesuse tulemises maa peale. Aga need, kellel on tõsine soow Jeesuse järele käia, saavad siiski „suure wiletsuse aja“ läbikatsumistes sulatud ja puhastatud. Siis pöördakse ka mitmedki pagana rahwad ümber. (See näib ka juudi armuõpetuse ajajärgus sündinawat sest praegune paganate aeg on siis juba mööda.)

Rõige aulifem on aga Talle pulma saada. Jeesus manitseb omi walwama ja paluma, et neid mõiks „wäärt arwatud“ saada sellest osa saama. See on siiski üks troostirikas sõna, et ka need usklikud, kes ei olnud mitte walmistatud talle pulma wastu, waid kes **suure wiletsuse** ajal said märtriteks Jeesuse tunnistamise sõna pärast, ärkawad tuhande aastase riigi sisse haudadest üles ja pääsewad nõnda ka surma riigist.

„Ja nad elawad ja walitsewad kui kuningad Kristusega tuhat aastat.“ (Jlm. 20: 4.)

Jesaia kuulutab ette prohwetlikus kaugele nägemises, 11 peatükis, tuhande aastase riigi õnnistusrikkast seisukorrast: (6—9 s.).

„Ja hunt elab ühes tallega, ja pardrimetsaline magab kitsetallega, ja wafikas ja noor lõukoer ja nuumweis on üheskoos ja pisuke poisike ajab neid. Ja lehm ja karu sööwad karjas, nende pojad magawad ühes, ja lõukoer sööb hõlgi, kui weis. Ja imew laps on lusti pärast kõige wihasema ussi augu juures ja ärawõõrutatud laps pistab oma käe pasiliski mao auku. Nemad ei tee kahju ega paha kõige mu püha mäe peal; sest maailm on Jehoowa tundmist täis, otsekui westi mere kohti katab.“

Siis tunneb Jumalat kõik maailm! „Teie võtate siis rõõmustusega wett õnnistuse kaewudest. (Jes. 12: 3.) Siis on juba üks kari ja üks karjane. Et ole enam seda kurbtusrikast rahwaste ja erakondade wahelist tüli ehk klassi wõitlust.

Kõik rõõmustawad õnnistuste pärast. Isrand ise juhatab „õnnistuse kaewude“ juure. Seal ei pea enam nutu häält ega kisendamise häält kuuldama (Jes. 65: 19).

Ja nemad peawad kodasid üles ehitama ja seal fees elama; nad istutawad wiinamägedesse puid ja jõowad nende wiljast. (Jes. 65: 21.) Siis kuuldakse ka palwed kohe ja wastatakse weel ennem, kui jõutakse asjast rääkida.

Praeguses ajas saame palwete peale wahest kaua aega wastust oodata, aga nõnda ei ole enam tuhande aastases riigis.

„Ja peab sündima enne kui nemad hüüawad, tahan ma wastata; kui nemad alles räägiwad, siis tahan mina kuulda“ (Jes. 65: 24).

„Nõnda kui ema poega trööstib, trööstin mina teid ja Jeruusalemmas peab teid trööstitama“ (Jes. 66: 13).

Ka peawad kõik haigused äraparandatama. „Siis peawad pimedate filmad lahti tehtama ja kurtide kõrwad lahti saama. Siis peab jalutu hüppama kui hirm ja keeletuma keel rõõmsaste laulma sest weji keeb üles kõrbest ja jõed lageda maa seest“ (Jes. 35: 5—6).

Kui Jeesus esimest korda maa peal käis, siis ta parandas mitmesuguseid haigeid, niisamuti ka nüüd. —

Uga mis suguses seisukorras on siis need enne „suure waewa aega“ ülestõusnud ja Tallepulmast tagasitulnud pühad teiste inimeste nähes? Wististe samasuguses, kui Jeesus oma jüingrite nähes pärast ülestõusmist oli. Jeesusel oli ülestõusmise ihu; nõnda on ka tema pühadel.

Prohwetina õpetas Jeesus neile Israeli kuning-

riigi jälle ülesehitamisest. Ap. t. 1 : 6, 7. Preestrina õnnistas tema neid. Luuka 24 : 50. ja kuningana käskis Ta neid minna rahu sõnumid laiali laotama. Matt. 28 : 18—20.

See maa ei ole siiski nende kodu ja kui tuhande aastane riik lõpeb, siis wabanewad nad alles lõpulikult sellest maast.

Kui tuhat aastat on mööda jõudnud, siis tuleb veel lühike sõda. See on wiimne

Suur Koogi wõitlus.

Näib, just kui ei oleks kurjuse mõõt veel täis saanud, mispärast kurat on olnud kinni seotud 1000 aastat, aga nüüd lastakse veel wäheseks ajaks lahti kurjuse mõõtu täitma.

„Ja ta läheb wälja äraeksitama paganaid, kes on maailma neljas nurgas, Koogi ja Magogi, neid sõtta koguma, kelle arm on kui liiw mere ääres“ (Jlmut. 20 : 8).

Sellest näeme, kuidas saatana saab veel pärast 1000 aastast riiki rahwaid ära eksitada ja neid isegi sõdima kihutada.

Aga kes on need rahwad, kes veel selle õnnistatud õiguse- ja rahuaja järele hakkawad sõdima? Need ei ole mitte Talle pulmas olnud pruutliku hulga seas. Ei. Ka ei ole nad „suure wiletsuse“ ajal äratapetud märtride suur hulk. Ei. Aga kes niisugused siis on?

Need on maa rahwad, kelledel 1000 aastase riigi ajal oli täielik rahu elu, aga neil ei olnud suuremat jõudu lahtilastud saatanale wastu panna, waid taganesid kiusatuse tunnil Jumalast ära ja astusid isegi Tema wastu wõitlusse. Selpool lugefime saatana kohta selgesti, et „ta läheb wälja ära eksitama paganaid, kes on maailma neljas nurgas“. Ja neist loobunuißt, äraeksitatud inimestest moodustatakse **suur Koogi ja Magogi sõjawägi**. Siis sünnib wiimne äralangemine, samal kombel, kui paradiisis esimene.

See **Roogi hulk** ei näita koosseisvat juutidest, ega ka muist Palestiinas elutsewatest inimestest, sest nad asuwad **maailma neljas nurgas**. Kui Palestiina tuleb pidada keskmaaks, nagu piibel kõige enam näitab, siis on Roogi hulk muudest, kaugel asuwatest rahwastest kokku kogutud.

Enne tuhande aastast riiki, waewa ajal, läks Roog maapealse Jeruusalemma wastu sõdima saagi himu pärast ja tema hulka käsi käis seal halwaste. Saatan isegi langes tuhandeks aastaks wangi ja sattus ahelaisse. Kui ta on lahti saanud, siis peab ta suurt wiha, teades, et temal „**wähe aega**“ on. Nüüd paneb ta ühes Roogi ja Magogi hulka dega wiimse pealetormamise toime taewalise Jeruusalemma wastu, kes tuhande aastase riigi ajal maa peal oli näha.

Ja piirab selle ümber ja isegi „**pühade leeri**“, mis näitab samal kohal olewat, aga nende ärawõitmine ei lähe sugugi korda. Ilmut. r. 20 pt. 9 ja 10 salmides loeme selle wiimse wõitluse lõpu kohta:

„Ja nemad tõusid kõige maa pinna peale ja piirasid ümber pühade leeri ja armastatud linna. Aga siis sadas taewast maha tuld, mis neid ära lõpetas. Ja kurat kes neid ära eksitas, heideti tule- ja wääwli järwe, kus metfaline ja waleprohwet olid; ja neid waewatakse ööd ja päewad igaweste aegade igawikus“ (Soome keelne piibli tõlge). Tuleb tähele panna, et „**tulejärwe**“ heitmine ei tähenda mitte õelate ühekordist arahäwitamist ehk arahukkamist, waid seal olemist igaweste igaweseks ajaks, (see tähendab ilma lõppemata ajaks) sest „**metfaline**“ ja „**waleprohwet**“ on seal weelgi, ehk küll 1000 aastat on juba mööda läinud.

Siin sünnib kõigi kurjuse täielik häwitamine, igaweste, enne uue maa loomist. Ja selle ajajärgu lõppu nimetatakse „**kõigi asjade otsaks**“. Siis „**tuleb ots**“, kui Tema annab riigi Jumalale ja Jsale, kui Ta kõigile walitsustele ja kõigile meelewallale ja wäele saab otja teinud. Sest Ta peab kui kunin-

gas walitsjema, kuni Tema kõik waenlased enese jal-
gade alla saab pannud.

Wiimne waenlane, kellele ots tehakse, on surm
1. Kor. 15 : 24—26. Selle järele peetakse wiimne suur

Walgeaujärje kohus,

kuhu üles äratatakse kõik surnud, kes 1000 aastase
riigi ajalgi olid surmawallas, waimude riigis. Nüüd
tehakse raamatud lahti ja surnute peale mõistetakse
neist kohut igäihele tema tegude järele. Selles koh-
tus on „suured ja väikesed“. Kes need „väikesed“
on?

Wõime oletata, et need on uskmata lapsed, kes
ei saanud üles tõusta Jeesuse wastu pilwedesse (esi-
mises ülestõusmises). Selle kohtu otsused on järg-
mised: „Ja keda ei leitud eluraamatusse sisse kirju-
tatud olewat, seda heideti tulejärwe“ (Jlm. 20 : 15).
Ka selleski kohtus võib olla neid, kes pääsewad,
kui nimi eluraamatust leitakse*). Aga kõik ei pääse
mitte, sest selgeste on öeldud, et heideti tule järwe
need, kelle nimed ei olnud eluraamatus. Mina omalt
poolt olen ses mõttes, et need kelle nimed siin lei-
takse eluraamatust, on peaasjalikult, uskmata sur-
nud lapsed, sest et räägitud on „väikestestki“ surnu-
test. Ja Jeesus on öelnud, et laste päralt on tae-
wariik. Usklikkude lapsed, arwatawaste, on üles
tõusnud juba esimeses ülestõusmises ühes oma wa-
nematega.

Oh mis hirmus ja õudne on see kohtu aeg! Terwe
wana maa ja isegi taewas süüdatakse põlema. Ja
nad põgenewad selle eest, kes aujärjel istub. Beet-
rus kujutab seda järgmiselt:

„Aga Isjanda päew tuleb kui waras öösel, mil-
lal taewad raksumisega peawad hukka minema ja il-
malikud asjad ära põlema ja lõppema ja maa ja
teod, mis seal sees on (loodus) peawad ära põlema.

*) Mõnda on olemas üleüldise kolmekordne ärapääsemine
Isjanda tulemise puhul.

ARHIIV-
RAAMATUKOGU

Aga kus on Jumala omad sel ajal? Nõnda kui muißtel ajal, tolleaegse maailma lõpetamisel, mis sündis mee läbi, (nüüd tule läbi) warjas Jumal Noat ja tema perekonda laewas, samuti nüüdki warjatakse ärapäästetuid maailma lõpuft. Jumalal on ju uus Jeruusaleml, mis 1000 aastase riigi kestufel oli näha (maapealse Jeruusalemla kohal) ega öelda, et see taewaline, uus Jeruusaleml põleks ja seal wõib Jumal omad taewa ja maa põlemise ajal warjata. Nad wõiwad ehk sealt waadata ja näha wana maa põlemist, aga ise olla nagu päästelaewas. Ja kui mitte uudes Jeruusalemlas, siis on ju muidki maailmu, kus mitte ei ole patulangemist sündinud ja kuhu on Loojal wõimalik pühad üle wiia selleks wiimseks juureks puhastamisajaks.

Nõnda on esimene taewas ja esimene maa tule läbi ära kaotatud ja merd, mis oli olemas weel 1000 aastase riigi ajal, ei ole enam (Jlm. 21 : 1). Tuhande aastane ajajärk lõpeb tulemerega.

See tuli, mis taewast maha sadas Jumalast (Jlm. 20 : 9) ja ära häwitas wiimised mätsajad, saatis weel palju rohkem korda. Ta süütas terve maa põlema. Kui wana on ära häwitatud, siis luuakse afemele

Uus taewas ja maa.

„Ja mina nägin uut taewast ja uut maad, sest esimene taewas ja esimene maa olid kadunud (Soome keelne Piibli tõlge) Jlm, 21 : 1. Selle maa peal, kus meie nüüd elame, on nii palju pattu tehtud, et Jumal, kes on wõtnud walitsuse oma kätte, ei wõi omi lapsi siin näha. Kui pühitsetud hinged siin elaksid igaweses riigis, siis ei oleks neil tõepoolest mitte seda püha rõõmu, mida nad seal osaks saawad.

Ja mikspärast nimelt?

Selle maa peal näeksid nad niipalju patu mäletusi ja jätiseid, et endine wiletus ei oleks igaweste ära unustatud. Nemad näeksid lahtiseid furnuhaudu, meele tuletamas kibedat surma, tõbesid ja nuttu. Nad näeksid

kõrtsjide ja wangimajade waremeid, mis kõik ikka meele tuletaksid endist maailma kurjust. Aga kui kõik on uued, siis ei tule wanadest enam midagi meele. Praegune maa tarvitab tõepoolest uuendust, sest et ta, omast ühest piirist kuni teiseni, on saanud üheks juureks furnuatiaks — kõik elu sammub hana poole. Ei teadus, ei kunst, ei haridus ega kõik maailma tehnilised ülesleidused ühtekokku, wõi kõrvaldada pattu, kannatust ja surma.

Terwe loodus õhkab ja ägab.

Aga nõnda ei ole enam uuel maal. Seal ei ole enam langemise wõimalustki, mis oli weel 1000 aastases riigis. Inimesed uue maa peal on sesjamas seisukorras, kui Adam ja Eewa paradiisis, selle eraldusega, et langemiseks ei ole enam wähematki kalduwust.

Jumal wõib nüüd ammu peetud plaanidest mõndagi teostada, mis puutuwad paradiisi ja näidata kuraditele, inimestele ning inglitele selle tõeks saamist. See ei sünni aga weel tuhande aastase riigi ajal, sest pühad on juba kõrgemas olukorras kui Adam ja Eewa paradiisis, kuna maailma elanikud madalamas, millest mõib arvata, et selle rahwa juures sünnib weel põhjalik muudatus enne, kui nad saawad uuele maale. Siis on kõik jälle uuesti kordaseatud ja rajatud. Ja püha linn

Uus Jerusaleem

tuleb maha omas ääretumas iluduses uue maa peale inimeste juure ja tema elab nende juures kui telgi fees. Ilmut. 21: 3. Surma ei ole enam olemas, sõjad on igaweste lõppenud. Waem, leinamine ja kiskendamine on möödäläinud.

Terwe inimsugu on uuendatud.

„Waata, ma teen kõik uueks,“ ütleb Jumala sõna. Kuud ja päikest ei ole enam waja, seal linnas on Jumala laste walguseks Tall, kelle peale kõik pööravad omad filmad. Seal walgustab Tall kõiki.

Ja ööd ei olegi seal enam. Aga sinna jisse ei lasta kedagi, kes on roojane ehk ära neetud.

Püha linna, uue Jeruusalemma suurus on 12.000 staadiot (wagu) mida ingel mõõtis, ja mõõt, mida ingel tarvitas, oli inimeste mõõt. Järjekult, on see linn armamata suur, umbkaudselt 230 penikoor- mat igatpidi. Ta on ühe mõõduline kõrguse, laiuse ja pikkuse poolest.

„Minu isamajas on mitu eluaset.“

Mõned ütlevad, et uus Jeruusalem on ainult ettekujutus, mis tähendab „Talle pruuti,“ ehk „esi-, mest kogudust“ aga meie võime kirja järele uskuda, et see on linn, kus „Talle pruut,“ ehk õigemini „Talle naine“ sees elab. Seda enam veel sellepärast, et Jumal on seda oma sulasele Johannelele walmis- olekus näidanud, peab see olema linn, aga mitte mingisugune tähendus. Johannes ei ütle: „Mina nägin otsekui linna“, waid: „nägin püha linna uue Jeruusalemma Jumalast maha tulewat, otsekui oma mehele ehitud pruudi“ (Ihm. 21 : 2). Wõrdlemine puutub siis ainult ehtimisse. Johannes ei pea siin mitte linna pruudiks, waid ehituks ehk kaunistatuks, nagu pruut. Ei ole ka piiblis kuskil öeldud, et uus Jeruusalem on nagu linn, waid linn — nii on tema.

See püha linn walgustab maad Talle läbi. Tähen- dab see nüüd uut maad wõi tuhande aastase riigi aegust maad, aga nii kui päikesest nüüdses maailmas, nõnda peawad siis walguse kiired laialilagunema uuest Jeruusalemmast kõige maa peale.

„Ja paganad, kes õndsaks saawad käiwad tema walguses ja maailma kuningad (Jsfanda ustawad) wiiwad oma au ja austuse sinna linna, muidugi Tallele, kes on wäärt saama kõik au ja austuse.

Niisamuti teewad ka rahwad.

„Ja sinna wiitakse rahwaste au ja wäärtused“ (Ihm. 21 : 26 Soome keelse tõlke järel).

Kes on need uue maa elanikud? Ümberpöör-

matud need ei ole, sest nende osa igaweses ajas öeldakse olewat tulejärwes, Jlm. 21:8. Niikui siingi maailmas on linna rahwas ja maa rahwas, nõnda näib ka igaweses ajas olewat. Jeesus on öelnud: (Matt. 5:5.) et „tafased peawad maa pärima“. Kõik uue maa elanikud peawd olema õiged. See on kõigist rahwastest kokkukogutud hulk. Kui uus Jeruusaleem kõigis tema hiilguses oli Johannelele näidatud, ütles see, kes aujärjel istus:

„Kes wõidab, peab feda pärima“.

Oh kui auline pärandus on wõitjatele lubatud! Kui meie feda alati näeksite, küll siis tõeste truuwimalt wõitleksite kõige maailma kiusatuste wastu.

„Wõitjate“ osast loeme juba ennemgi Jlm. 2 p. 7. 11, 17; 26, salmides ja 3 ptk. 5, 12, 21 f. nõnda — seitsmes kohas.

Ürgem kaotagem lootust lõpuliku wõidu peale, kui meie ka kõigis üksikutes juhtumistes ei olekski fenni wõitu saanud. Meil on siiski lõpulik wõit „Talle were läbi“ kui meie wõideldes ära ei wäsi.

Ja pärandus!

Uus Jeruusaleem!

Tähendab, terve püha linn kõige õnnistuse ja hiilgusega.

Jumala Waim ühes auliseks tehtud pruudiga kutsub weel sealgi uue maa elanikke (wõitjaid) eluwee allikale, mis on Jumala linnas. Nad saawad nüüd igaweste eluwee jõest juua ja Issand annab feda janutajatele ilma hinnata.

Ra mammuna wõimu alt on lahti saadud.

„Mina annan „ilma hinnata“ eluwee allikast fellele, kellel janu on“ (Jlm. 21:6).

Braegune maailm ka janutab, aga millega ta oma janu kustutab? patuga ja, lühikese ajaliste roojaste maitsemistega. Ainult üksikud wõtawad nüüdsel ajal eluwee juure kutse wastu. Aga siiski kuulduw weel

kõigile kutse: „**Tule**“. Kes tahab, wõtku eluwett ilma.

Talle pulmad algawd pea. Sinna kutsub nüüd Jumala Waim ja Kristuse pruut (usklikud) kõiki rahwaid.

Armas usklik ristiinimene! Ära ole hooletu ja tuim! Püha Waim tahab sind, sinu hinge elu poolest, Jeesuse Kristuse ülestõusmise wäe läbi juba siinses elus taewaste asjade sisse elama asetada (Ewef. 2:1—6.), et wõiksid wõitjaks jääda kõige patu ja kiusatuste üle ja aina walwates walmis olla, rõõmuga Issanda ilmumist oodates. Oh nõua väga pühitsust ja Jumala kartust, et wõiksid igapäewase eluga oma ümbruskonda walgustada, nagu põlew lamp ja teistelegi weel teed näidata Jeesuse Kristuse juure. Ja sina kallis lugeja, kes alles weel ümberpöörmatuna ükskõikiselt elad ja selle hukkuwa maailma rõõmu maitsmisega ennast rahuldad! Sulle on see igawene tulewik pime, õudne ja hirmuäratav, teades, et oled alles peastmata ja pead Issanda tulemises igaweste hukka minema. Oh kallis hing! Pööra Issanda poole kohe nüüd, kuna weel on armu ajajärk ja Püha Waim uskliku rahwa läbi sind kutsub. Ära wiivita, sest armuaeg wõib sinu jaoks iga silmapilk lõppeda. Just praegu on sull õige aeg ümberpöörda, sest sa ei tea millal satud surma walda ja siis on kõik lootused igaweste otsas. Maailm hukub pattudes, aga ära sina maailmaga ühes hukka mine. Jumal on sind loonud igawese elu tarwis ja sind ootab uus taewas ja maa. Issa süle on weel lahti wastuwõtmas sind, oh ärakadunud laps! Jeesuse lepitushaamad pakuwad sulle andeksandmist, rahu, igawese elu lootust ja pärimise õigust. Jeesus ütleb sulle: „**Tulge minu juure kõik waewatud ja kooramatud, mina annan teile hingamist.**“ Matt. 11:28. Kui Jeesus nüüd sind nii armsaste enese juure kutsub siis tule! Põlwita Tema ette ja ütle: Issand Jeesus, sina kutsud mind oma juure ja nüüd mina tulen.

Peasta mind ja anna andeks mu patud. Ma tahan sellest tunnist saadik sind teenida!

Ja Jeesus peab oma sõnas antud töotusi, sest ta ütleb: „Kes minu juure tuleb, teda ei lükka ma mitte välja.“ Joan. ew. 6 : 37. Võta usus vastu andeksandmine Jeesuse verisist haavust ja hakka healmeelisel Isandat teenima. Siis oled sinagi saanud usu läbi Jumala lapsiks ja ühtlasi pärijaks. Siis saame, kui truuviiks jääme ja võidame, ühes kõige püharahwaga üksteist näha selles ettekujutamata juures Jumala laste aus — tuhande aastases riigis ja pärast seda uues taemas ja uuel maal.

Sinna maale, kus aina on walge,
Kus on jäädawalt lõppenud öö,
Kus on eluwee jõgi nii selge,
Kus ei waewa mind häda, ei töö,
Sinna armsama elupuu alla
Ripub süda ja ihaldab meel
Rahurannale õndsate maale,
Kus on kuldne uus Jeruusaleml!

Gestistaja järelhõna.

Usklikud piibliuurijad on enamiste ühes mõttes selle kohta, et 3. Mut. r. 17 p. kirjeldatud „metjaline“ „suur hoor“ ja „naine weripunase metjalise seljas“ tähendavad üldjoontes paganliku ja waimuliku (paawstliku) Rooma võimu, kes walitses kogu maailma, kuus taga esimest ristikogudust ja surmas märtritena umbes 50 miljoni elawaid Jeesuse Kristuse järelkäijaid ristiinimesi. Paawsti võimu langemisest saadik, kuni tänini, riikides maksuwusel olewa usuwabaduse tõttu, on „metjaline“ peaaegu silmapiirilt kadunud. On olemas Jumala rahwa taga kuusamisi praegugi, kuid ainult kohati ühes ja teises riigis, kuid mitte enam just awalikult seadusandlisel teel. Aga lõpu päiwil tõuseb „metjalise“ võim weel kord seadusandliselt nähtawale — ehk küll teisel kujul ja siis algab Matt. ew. 24 p. 21 j. tähendatud „suur wiletjus“. Siis täiendatakse „kaasjulaste“ ja „wendade“ arwu sellega, et ka neid tapetakse Jumala sõna ja Jeesuse tunnistuse pärast (3. Mut. 6: 9—11). Weel saab kord teatud kujul ilmuwa „metjalise“ ja „Antikristuse“ (waleprohweti) walitus pühade werd walama. Aga kui see juba sünnib, siis ilmub ka Kristus warsti, lähendab neid „wiletjuse“ päiwi ja elawad usklikud (targad neitsid, Matt. 25: 1—13) kistakse pilwedes ilmuwale Issandale wastu (1. Tessal. 4: 16—17) kuna aga leiged ja tuimad usklikud (rumalad neitsid) maha jäetakse „suure wiletjuse“ sisse. Näib, et nad wõiwad siis peafeda, ei mitte enam armu ewangeeliumi läbi, waid tunnistamise sõna läbi (3. Im. 12: 11) j. o. maksuwusel olew riiklik wõim nõuab, et kui nad mitte Kristust ära ei salga, siis karistab kohus neid surmanuhhtusega.

„Teise metjalise“ all (3. Mut. 13: 11—18) kujutatakse ilmalikudeks muutunud reformeeritud kirikuid, mitmesugustes usunimedes. Nad teewad esimese metjalise meelewalla järele: ehitawad ja asutawad wäliselt ilusaid ja hiilgawaid kirikuid, kogudusi ja waimulikke walitsewaid seisusi. Üks iseäraldus on temal see, et iga kirik ehk kogudus paneb omale tingimata eri nime. (Nagu alg-Paabel waata 1. Moos. 11: 1—9.) Uskude statistik näitab, et terves maailmas leiduwate usunimede ja laskude arw warsti ka 666 peale tõuseb. Usklikud, kes aga nende seadmistele ja nõuetele ei allu ja nime arwu hulka liikmena ei taha ühineda, neid ei loetagi tihti ewangeeliumi õiguslisteks ja

neid tapetakse ka sagedaste, kui mitte teijiti, siis laimu ja teotuse sõna mõõgaga.

Nimearuliste hulgas on ka pisut neid, kes õiged ja puhtad (vaata 3. lmut. 3:4).

„Suur hoor“ (3. lmut. 17), tähendab samuti ristikogudust mitmeis usunimeses, kes aga hoora viisil Jumalast äralangenud ja armastab Jumala kõrval ka maailma. Ta teeb tegemist Jumala seadmisega ja ühtlasi teenib ka pattu. Kuldkarikas „hooranaise“ käes tähendab pühi sakramente ja ilusat wälimist õpetust, mille najal see kirik ennast üleval hoiab. Lõpu päiwil saavad aga tema oma uskmatud liikmed sellest petlikust õpetusest aru, hakavad kirikule vastu ja kukutavad teda. Ta saab siis arwatavasti puht ilmlikuks asutuseks (3. lmut. 18:2). Selle prohveti kuulutuse tõelikkusest, ei saada aga praegu veel mitte üldiselt aru, ja selle kohta walitsewad küll mitmesugused arvamised, sest ta on „jalaasi,“ mis alles omal ajal awaldub (3. lmut. 17:5).

Jäägu iga lugeja selles raamatufeses käsitatud küsimustes wabalt sellele seisukohale, mida ta puhtsüdamliselt Jumalat armastades, pattu wihates ja tõjise usu palwega põlwele piiblit aurides enesele iseseiswalt omab.

S. P.

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
RAAMATUKOGU
H. LEOKE

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

Z-43349